

Intervenció en les disfluències

Curs 2018-19

Dades generals de l'assignatura

3 ECTS 4rt curs / 1r semestre/ obligatòria

Núria Carmona Lalueza

ncarmona@umanresa.cat

Diplomada en Logopèdia. Diplomada en Magisteri d'Audició i Llenguatge. Postgrau: Intervenció logopèdica en Trastorns de la Veu. Màster universitari en Trastorns de la Comunicació i del Llenguatge. Mètode Estil Voice Craft, nivells I i II.

Descripció general de l'assignatura

En el marc de l'assignatura es tracten els diferents trastorns de la fluïdesa de la parla i les seves manifestacions clíniques. S'ofereix un coneixement logopèdic específic que permeti a l'alumne intervenir terapèuticament en les disfluències evolutives i la disfèmia.

Els objectius de l'assignatura són:

1. Conèixer els principals factors etiològics i funcionals dels trastorns de la fluïdesa de la parla.
2. Conèixer i dominar les tècniques i instruments per a l'avaluació i el diagnòstic diferencial dels trastorns de la fluïdesa de la parla.
3. Aplicar correctament els criteris de diagnòstic i tractament per a la disfluència evolutiva i la disfèmia.
4. Dissenyar i dur a terme una intervenció logopèdica en els diferents trastorns de la fluïdesa.

Competències

G3 - Interactuar amb altres persones amb empatia, demostrant habilitats en les relacions interpersonals.

CB2 - Que els estudiants sàpiguin aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.

T2 - Projectar els valors de l'emprenedoria i de la innovació en l'exercici de la trajectòria personal acadèmica i professional a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació cap al desenvolupament professional.

T3 - Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir el coneixement cap a àmbits de desenvolupament professional actuals o emergents, amb capacitat d'adaptació i d'autodirecció en els processos professionals i d'investigació.

E5 - Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, establint objectius i etapes, amb els mètodes, tècniques i recursos més eficaços i adequats, i atenent a les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.

E7 - Assessorar a famílies i a l'entorn social dels usuaris, afavorint la seva participació i col·laboració en el tractament logopèdic.

E10 - Conèixer els límits de la professió i les seves competències sabent identificar quan és necessari un tractament interdisciplinari o la derivació a un altre professional.

E11 - Explicar i argumentar el tractament seleccionat.

E12 - Conèixer, dissenyar i aplicar programes preventius relacionats amb la logopèdia, i fomentar les habilitats comunicatives en la població.

E16 - Conèixer i valorar de forma crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.

Resultats d'aprenentatge

1. Dissenyar projectes d'intervenció logopèdica, seleccionant el model, els objectius, les tècniques i recursos adequats per a la intervenció logopèdica atenent als condicionants de cada un dels àmbits

d'intervenció: educatiu, social i sanitari.

2. Redacta informes d'intervenció amb la correcció formal pertinent adequant la informació necessària quan va dirigit a la pròpia família com a altres professionals implicats en el cas (foniatres, otorrinolaringòlegs, mestres, pediatres, etc.).

3. Especifica de forma àmplia un conjunt de consells pràctics per incitar la participació de la família en el tractament logopèdic.

4. Mostra habilitats per tractar pacients amb trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals i identifica les situacions que requereixen la derivació a altres professionals.

5. Argumenta sobre la importància i la influència de l'entorn social en la millora del tractament logopèdic de diferents casos pràctics.

1. Blocs didàctics

1. Introducció
 - 1.1. Concepte de fluïdesa de la parla
 - 1.2. Disfluències típiques de la parla
 - 1.3. Els trastorns de la fluïdesa de la parla
2. La disfèmia/quequesa. Característiques clíniques i diagnòstic diferencial.
 - 2.1. Definició de disfèmia
 - 2.2. Anàlisi dels clàssics i actualització
 - 2.3. Descripció clínica. Comportaments primaris i secundaris.
 - 2.4. Evolució del trastorn
 - 2.5. Diagnòstic diferencial
 - 2.5.1. Les disfluències típiques i atípiques
 - 2.5.2. Trastorns del llenguatge i la parla que presenten problemes de fluïdesa.
 - 2.5.3. Disfèmia vs. Taquifèmia
 - 2.6. Criteris de classificació
3. Epidemiologia
 - 3.1. Epidemiologia de la disfèmia infantil
 - 3.2. Gènesis de la disfèmia
 - 3.3. Incidència i prevalença
 - 3.4. Graus de severitat
4. Etiologia de la disfèmia
 - 4.1. Teories motrius i models de producció de la parla
 - 4.2. Factors relacionats: genètics, biològics, psicolingüístics, cognitius, emocionals i d'aprenentatge.
5. Avaluació logopèdica
 - 5.1. Criteris diagnòstics
 - 5.2. Mètodes d'avaluació
 - 5.3. L'avaluació funcional
 - 5.3.1. Avaluació de la parla: índex de disfèmia, descripció de les disfluències, consistència i variabilitat.
 - 5.3.2. Avaluació de les conductes d'evitació social i comunicativa
 - 5.3.3. Altres aspectes relacionats amb la intervenció.
 - 5.4. Diagnòstic logopèdic: la devolució de la informació i l'informe logopèdic.
6. Intervenció logopèdica
 - 6.1. Tractament directe i indirecte
 - 6.2. Planificació d'objectius.
 - 6.3. Intervenció en disfluència evolutiva
 - 6.4. Intervenció en disfèmia (infantil, adolescent i adulta)

Activitats Formatives

Exposició magistral professor

Visualització de vídeos i conferències

Simulacres, jocs, dinàmiques, role play, dramatitzacions
Confecció d'esquemes, presentacions gràfiques, mapes conceptuals i pòsters
Confecció de vídeos i o materials audiovisuals
Debats, col·loquis, converses o grups de discussió
Construcció/elaboració de materials o productes
Estudi de cas, supòsits pràctics i casos clínics
Treballs d'ampliació i síntesi
Exposicions orals i defenses de projectes
Lectura i comprensió de textos i elaboració d'informes o resums
Exàmens i proves
Discussions i comentaris de documents (audiovisuals, escrits, orals...)
Preparació individual de proves
Correcció/revisió d'exercicis i seguiment
Activitats pràctiques i de laboratori
Realització d'activitats o exercicis d'aplicació

Instruments d'avaluació	%	Recuperable	%Total
Observació de la participació		No	10
Seguiment del treball realitzat	10% Activitat A 10% Activitat B	No	20
Proves específiques d'avaluació: exàmens		Si	40
Realització de Treballs o projectes requerits	Treball 1: 15% Treball 2: 15%	No	30

Bibliografia

Bàsica

Fernández Zúñiga A, Caja del Castillo R. Tratamiento de la tartamudez en niños. Barcelona: Elsevier Masson; 2008. Troba'l a la biblioteca: http://cataleg.upc.edu/record=b1330998~S1*cat

Rodríguez Morejón A. La tartamudez: naturaleza y tratamiento. Barcelona: Herder; 2003.

Salgado Ruiz A. Manual práctico de tartamudez. Madrid: Síntesis; 2007. Troba'l a la biblioteca: http://cataleg.upc.edu/record=b1441049~S1*cat

Santacreu J, Fernández Zúñiga A. Tratamiento de la tartamudez. Madrid: Promolibro; 1991. Troba'l a la biblioteca: http://cataleg.upc.edu/record=b1286381~S1*cat

Complementària

García Higuera JA. Terapia psicológica en el tartamudeo : de Van Riper a la Terapia de aceptación y compromiso. Barcelona: Ariel; 2003.

Onslow M, Packman A, Harrison E. Lidcombe program of early stuttering intervention: a clinician's guide. Austin: Pro-Ed; 2003.

Santacreu J, Xesús Froján M. La tartamudez: guía de prevención y tratamiento infantil. Madrid: Pirámide; 1993. Troba'l a la biblioteca: http://cataleg.upc.edu/record=b1281298~S1*cat

Van Riper C. The nature of stuttering. 2nd ed. Englewoods Cliffs: Prentice-Hall; 1982.